

Til Socialudvalget

08-06-2016

Socialforvaltningens sanktionsmuligheder overfor kriminelle børn, unge og deres forældre, og en vurdering af om Københavnermodellen er kriminalitetsforebyggende.

Sagsnr.
2016-0248661

Dokumentnr.
2016-0248661-2

Baggrund

Ungdomskriminaliteten i København er generelt faldende, men af seneste status på Socialudvalgets pejlemærker for det sociale arbejde fremgik det, at status på pejlemærke 3. *Færre københavnske unge begår kriminalitet* var en tilbagegang. En lille hård kerne af københavnske unge begår mere og voldsommere kriminalitet. Socialudvalget udbad sig på baggrund heraf et notat, der beskriver Socialforvaltningens sanktionsmuligheder overfor de kriminelle unge og deres forældre, og en vurdering af om Københavnermodellen er kriminalitetsforebyggende.

Socialforvaltningens sanktionsmuligheder overfor kriminelle børn, unge og deres forældre

Socialforvaltningen vil altid forsøge at hjælpe udsatte borgere med de udfordringer, som den enkelte møder i tilværelsen. Det kan gøres igennem det forebyggende arbejde eller ved at iværksætte mere indgribende foranstaltninger. Serviceloven giver ikke mulighed for, at forvaltningen kan straffe borgeren eller iværksætte foranstaltninger, som har til formål at sanktionere borgeren.

Det er domstolene, der dømmer kriminelle unge til sanktion eller straf.

Socialforvaltningen har via ungesamrådet dialog med bl.a. anklagemyndigheden herom. Samrådet skal sikre, at unge modtager relevant straf og sanktioner ved domstolene. Det er et tværsektorielt og tværfagligt samarbejde, der afgiver koordineret indstilling til retten og anklagemyndigheden om indsatsen i forhold til unge, der er sigtet for alvorlig kriminalitet. Det overordnede formål er at mindske fremtidig kriminalitet. Grundidéen i samrådets arbejde er, at sagsbehandlingen i mange tilfælde kan have gavn af, at det kriminalretlige system og det sociale system i fællesskab anbefaler, hvilke sanktioner og hvilken indsats, der er behov for. Domstolene får hermed mulighed for at idømme den unge en sanktion, der i videst muligt omfang sigter mod, at den unge ikke begår kriminalitet igen.

Når det gælder kriminalitetstruede unge og deres familier, har forvaltningen de handlemuligheder overfor borgerne, der er beskrevet i Serviceloven. Den hjælp, der kan tilbydes den enkelte unge, gives på lige fod med andre børn og unge med sociale udfordringer. Støtten

Center for Politik

**Bernstorffsgade 17, 3,
364B
1592 København V**

**Telefon
4049 9919**

**E-mail
BD0G@sof.kk.dk**

**EAN nummer
5798009683014**

tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers personlige behov. Formålet med hjælpen er at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv, at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten for borgeren. Serviceloven er, som udgangspunkt, en mulighed for, at forvaltningen kan tilbyde borgeren et forløb. Loven bygger dog også på princippet om selvbestemmelsesretten, hvorfor det altid kræver samarbejde med og inddragelse af borgeren i løsningerne på dennes udfordringer.

Forvaltningen vil altid så vidt muligt forsøge at hjælpe barnet eller den unge og dennes familie i eget hjem og med barnets/den unges og familiens samtykke. De tvangsmæssige foranstaltninger og sanktioner på børne- og ungeområdet kommer først til anvendelse, når forvaltningen er så bekymret for et barn eller ung, at det vurderes, at barnet ikke kan hjælpes i hjemmet, eller hvis barnet, den unge eller familien ikke vil samarbejde om mulige løsninger på udfordringerne. I de tilfælde kan en af følgende indsatser iværksættes:

Forældre- og ungepålæg

Forvaltningen kan bruge ungepålæg, hvis et barn eller ung har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og når det vurderes, at et frivilligt samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren om støtte efter Servicelovens § 52, stk. 3, ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets eller den unges problemer.

Ungepålægget skal fungere som et fleksibelt redskab, der kan tilpasses den enkelte unges situation og behov. Pålæggets indhold kan derfor variere meget. Den unge kan fx pålægges:

- at modtage foranstaltninger efter serviceloven
- at deltage i relevante aktiviteter, der vurderes at kunne bidrage til en positiv udvikling hos den unge
- at bidrage til genopretning af forrettet skade, fx ved deltagelse i oprydning efter hærværk
- at være hjemme på et nærmere fastlagt tidspunkt.

Der er ingen egentlige sanktioner knyttet til ungepålægget. Men hvis pålægget ikke overholdes, kan en af nedenstående indsatser træde i kraft.

Et forældreopdrag kan meddeles forældremyndighedsindehaveren, når der er risiko for, at et barns eller en ungs udvikling er i fare, og det vurderes at bero på, at forældremyndighedsindehaveren ikke lever op til sit forældreansvar. Et forældreopdrag angiver en eller flere konkrete handlepligter for forældremyndighedsindehaveren, som skal være egnede til at bidrage til en løsning af barnets eller den unges problemer, og som står i rimeligt forhold til formålet. Overholdelse af

pålægget er en betingelse for at modtage børne- og ungeydelsen, jf. lov om en børne- og ungeydelse, og for, at det pågældende barn eller den pågældende unge medregnes ved beregningen af boligstøtten, jf. lov om individuel boligstøtte.

Dette kan i nogle tilfælde motivere forældrene til at tage en mere aktiv rolle i forhold til den unge og dennes hverdag.

Tvangsundersøgelse

Hvis forældrene eller den unge, der er fyldt 15 år, ikke vil samarbejde eller give samtykke til gennemførelsen af en børnefaglig undersøgelse, kan der træffes afgørelse om, at undersøgelsen skal gennemføres uden samtykke. Undersøgelsen foretages under ophold på en institution eller under indlæggelse af den unge på et sygehus. Det er en betingelse for gennemførelse af den børnefaglige undersøgelse, at barnets eller den unges forhold er så bekymrende, at det er nødvendigt at få afklaret risici ift. unges sundhed og udvikling. Herunder skal afklares om den ungeskal anbringes udenfor hjemmet.

Anbringelse udenfor hjemmet samt tilbageholdelse på institution

Såfremt forvaltningens iværksatte indsatser ikke har den ønskede effekt, fx pga. barnet eller den unges manglende medvirken, kan det være nødvendigt at anbringe barnet eller den unge uden for hjemmet. Det kan være hensigtsmæssigt, at den unge tilbageholdes i op til 14 dage i begyndelsen af en anbringelse, hvis det vurderes, at det har en afgørende betydning for den socialpædagogiske indsats, og hvis den unge nægter at medvirke til at modtage hjælp.

Den unge kan også anbringes på en delvis lukket institution/plads, hvor der i perioder kan ske tilbageholdelse i form af aflåsning af yderdøre og vinduer og fysisk fastholdelse. Delvist lukkede pladser må alene anvendes, når det er afgørende for den socialpædagogiske behandling, og hvis der er risiko for, at barnet eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af kriminel adfærd, misbrugsproblemer eller andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge. Børn- og Ungeudvalget træffer afgørelse herom.

Tvangsanbringelse

Hvis forældrene ikke vil give samtykke til, at et barn/ung skal anbringes udenfor hjemmet, kan Børn og Ungeudvalget træffe afgørelse om, at dette skal gennemføres tvangsmæssigt.

Pædagogisk/ psykologisk observation

En ung kan anbringes på en sikret afdeling i en indledende iagttagelsesperiode, hvis det er absolut påkrævet for at tilvejebringe et

grundlag for den videre socialpædagogisk behandling eller iværksætte et længerevarende behandlingsforløb på en sikret afdeling. En sikret afdeling er en afdeling, hvor det er tilladt at have yderdøre og vinduer konstant aflåst.

Københavnmodellen

Modellen er et samarbejde mellem Københavns Kommune (Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen), udvalgte almene boligselskaber og andre private virksomheder om at indgå uddannelsesaftaler (praktikpladser) i private virksomheder.

Modellen er ikke specifikt rettet imod kriminelle eller kriminalitetstruede unge, men er derimod et tilbud til unge 15-29-årige københavnere med afsluttet grundforløb, der forgæves har søgt praktikplads i to måneder eller længere. Det er derfor ikke undersøgt, om effekten af modellen er specifikt kriminalitetsforebyggende. Som udgangspunkt indgår der ikke en socialfaglig indsats i forhold til den enkelte borger i forbindelse med praktikopholdet, så der arbejdes ikke målrettet med den unges sociale udfordringer. Dog kan reduktion i kriminel adfærd være en afledt effekt af, at den unge får et netværk, tilknytning til arbejdsmarkedet og ”noget at stå op til om morgenen”. Hvis en sådan ordning skal have størst mulig effekt, skal den kombineres med andre socialfaglige tiltag såsom fx en mentor på arbejdspladsen eller en kontaktpersonsordning.